

सत्यमेव जयते

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

नागपूर जिल्हा

मार्च - २००९

फक्त कार्यालयीन उपयोगार्थीता

जिल्हा

सामाजिक व आर्थिक

समालोचन

मार्च - 2009

जिल्हा :- नागपूर

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,
अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
नागपूर

अनुक्रमिका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन, मार्च 2009

जिल्हा - नागपूर

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ
(1)	(2)	(3)
भाग-1 समालोचन		
	जिल्हाचा समग्र आढावा	1
	दृष्टिक्षेपात जिल्हा	21
	रस्ते आणि तालुका सीमा दर्शवणारा जिल्हाचा नकाशा	28
	निवडक आलेख	29
भाग-2 सांख्यिकीय तक्ते		
1. निवडक निर्देशक		
1.1	निवडक निर्देशक (1960-2009)	1
2. लोकसंख्याविषयक आकडेवारी		
2.1	लोकसंख्याविषयक निवडक आकडेवारी	6
2.2	लोकसंख्या आणि वृद्धिदर	10
2.3	शहरांची वर्गवारी आणि त्यांची लोकसंख्या	11
2.4	मुख्य व सौमार्तिक काम करणा-यांचे उद्योगगटनिहाय वर्गीकरण	13
2.5	धर्म व वयोगटानुसार लोकसंख्या	14
2.6	दारिद्र्य रेषेखालील ग्रामीण कुटुंबे	15
3. जिल्हा उत्पन्न अंदाज		
3.1	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न - चालू किमतीनुसार	16
3.2	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न - स्थिर किमतीनुसार	17
4. किमतीविषयक आकडेवारी		
4.1	निवडक कृषिमालाच्या सरासरी घाऊक किमती	18
4.2	जिल्हा मुख्यालयातील महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किमती	20
4.3	ग्राहक किमतीचे निर्देशांक	26
4.4	किमतीचे महत्वाचे निर्देशांक	27
5. जमीन महसूल, स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न/ खर्च, बँकिंग, विना आणि अल्पबचतविषयक आकडेवारी		
5.1	गोळा केलेला जमीन महसूल	28
5.2	स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे उत्पन्न व खर्च	29
5.3	बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकाची संख्या, ठेवी व कर्जे	30
5.4	अल्पबचत कार्यक्रमाची प्रगती	31
5.5	आयुर्विमाविषयक आकडेवारी	32
6. कृषि व पदुम विषयक आकडेवारी		
6.1	जमिनीचा वापर	33
6.2	निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र	35
6.3	मुख्य पिकांचे दर हेक्टरां अदाजित उत्पादन	44
6.4	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य	45
6.5	विविध साधनाखालील ओलिताचे क्षेत्र	46

अनुक्रमणिका
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन, मार्च 2009

जिल्हा - नागपूर

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ
(1)	(2)	(3)
6.6	निरनिराळ्या पिकांखालील ओलिताचे क्षेत्र	41
6.7	सिंचन विहिरी	53
6.8	कूपनलिका, हातपंप व विद्युत् पंप	54
6.9	लघुपाटबंधा-यांची कामे	55
6.10	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प	57
6.11	वहिती धारणेचा प्रकार आणि क्षेत्रफळ गटानुसार वर्गीकरण	61
6.12	कृषि अवजारे	62
6.13	पशुधन	63
6.14	पशुवैद्यकीय संस्था	70
6.15	मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि त्यात कत्तल केलेल्या पशूंची संख्या	72
6.16	वनक्षेत्र	73
6.17	मुख्य व गौण वन उत्पादने	74
6.18	भूजल मत्स्यव्यवसाय	75
6.19	दुग्ध विकास सहकारी संस्था	76
7. सहकार क्षेत्र		
7.1	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था	77
7.2	सहकारी संस्थांची वित्तीय स्थिती	78
7.3	सहकारी संस्थांची लेखा परीक्षण वर्गाप्रमाणे संख्या	79
7.4	राज्य/जिल्हा कार्यक्षेत्र असलेल्या सहकारी बँकांचे कार्य	80
7.5	सहकारी संस्थांचे कार्य	81
7.6	बिगरकृषि सहकारी पत संस्थांचे कार्य	83
7.7	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य	84
7.8	नियंत्रित बाजारपेठांतील कृषि मालाची वार्षिक आवक	87
7.9	परवानाधारक सापकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे	91
8. वीज आणि परिवहन व दळणवळण		
8.1	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या आणि त्यांची लोकसंख्या	92
8.2	विजेचा वापर	92
8.3	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी	93
8.4	मोटर वाहनांची आणि परवानाधारकांची संख्या	94
8.5	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची प्रवासी वाहतूक	95
8.6	पोस्ट, खाजगी व सार्वजनिक दूरध्वनींची संख्या	96
9. रोजगार व उद्योगविषयक आकडेवारी		
9.1	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या	97
9.2	रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्रातील आकडेवारी	101

अनुक्रमणिका
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन, मार्च 2009

जिल्हा - नागपूर

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ
(1)	(2)	(3)
9.3	शासकीय व स्थानिक स्वराज्य संस्थांतील कर्मचा-यांची संख्या	102
9.4	निरनिराळ्या उद्योगांतील रोजगार	103
9.5	कृषि व बिगर -कृषि उद्योग	104
9.6	प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची आणि नियामक काम करणा-या कामगारांची संख्या	105
9.7	महत्त्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषि व बिगरकृषि आस्थापनांची व त्यातील कामगारांची संख्या	106
10. शिक्षण		
10.1	शैक्षणिक संस्थांची संख्या	107
10.2	शैक्षणिक संस्थातील शिक्षकांची संख्या	109
10.3	शैक्षणिक संस्थातील विद्यार्थी संख्या	111
10.4	शैक्षणिक संस्थातील अनुसूचित जातीची विद्यार्थी संख्या	113
10.5	शैक्षणिक संस्थातील अनुसूचित जमातीची विद्यार्थी संख्या	115
10.6	शारीरिक शिक्षण महाविद्यालये, क्रीडांगणे, क्रीडा संस्था आणि क्रीडा शिष्यवृत्तीधारक	117
10.7	इयत्तानिहाय विद्यार्थ्यांची संख्या	118
11. सार्वजनिक आरोग्य		
11.1	सार्वजनिक व शासन सहाय्यित वैद्यकीय सुविधांची माहिती	120
11.2	नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या	122
11.3	विविध कारणांनुसार मृत्यूंची संख्या	124
11.4	माता व बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणी	125
11.5	कुटुंब कल्याण कार्यक्रम	126
12. योजना		
12.1	विविध विकास शीर्षांखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च	127
12.2	रोजगार हमी योजना	129
12.3	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च	130
12.4	पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाईसंबंधी केलेल्या उपाययोजना	131
12.5	रासायनिक खतांचे वाटप	133
12.6	साखर कारखाने	134
12.7	वीस कलमी कार्यक्रमाची भौतिक प्रगती	135
12.8	स्थानिक विकास कार्यक्रम (लांकसभा मतदार संघ)	136
12.9	स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानसभा मतदार संघ)	136
12.10	स्थानिक विकास कार्यक्रम (राज्यसभा सदस्य)	137
12.11	स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानपरिषद सदस्य)	137
13. न्याय व प्रशासन		
13.1	पोलीस अधिकारी/ कर्मचारी यांची संख्या	138
13.2	दिव्याणी व फौजदारी न्यायालयांत निकाली काढलेली कामे/प्रकरणे	139

अनुक्रमणिका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन, मार्च 2009

जिल्हा - नागपूर

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ
(1)	(2)	(3)
14. संकीर्ण		
14.1	चित्रपट गृहविषयक आकडेवारी	140
14.2	मूद्रणालये आणि त्यांनी प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके	141
14.3	लोकसभा व विधानसभा निवडणूकाबाबतची आकडेवारी	142
भाग -3 आदिवासी सामाजिक व आर्थिक सांख्यिकी		
1	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील गावे व लोकसंख्या	1
2	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील व क्षेत्राबाहेरील आदिवासी लोकसंख्या (एकत्रित माहिती)	6
3	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील व तालुक्यातील लोकसंख्येचे स्त्री पुरुष निहाय वर्गीकरण व साक्षरतेचे प्रमाण	7
4	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात व आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील 0 ते 6 वयोगटातील मुले व स्त्री पुरुष प्रमाण	9
5	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील पशुधन (2003 च्या पशुगणनेनुसार) व पशुवैद्यकीय सेवा	10
6	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील व तालुक्यातील वनव्याप्त क्षेत्र आणि जमिनीचा वापर	11
7	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील सिंचनाच्या व पाणी उपसण्याच्या सोयी	13
8	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील व तालुक्यातील पिण्याच्या पाण्याची उपलब्धता	14
9	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात उपलब्ध असलेल्या आरोग्य सेवा	16
10 अ व	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील शैक्षणिक सुविधा	18
11	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात/तालुक्यात उपलब्ध असलेल्या विविध सुविधानुसार गावांची संख्या	24
12	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील सार्वजनिक सोयींची अंतरानुसार उपलब्धता	26
13	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील सहकारी संस्था	30
14 अ व ब	आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील व तालुक्यातील दर्जा आणि पृष्ठभागानुसार रस्त्याची लांबी [कि.मी.]	32
15	आदिवासी उपयोजनेतर्गत (टीएसपी) विकासशिर्ष निहाय वर्ष 2007 -08 व 2008 - 09 ची आर्थिक प्रगती	36
16	आदि.उपयोजना क्षेत्राबाहेरील (ओटीएसपी) योजनांची विकासशिर्ष निहाय वर्ष 2007-08 व 08-09 ची आर्थिक	38
	परिशिष्ट -1 महाराष्ट्र राज्यातील घोषित अनुसूचित जमाती ची यादी	40
	परिशिष्ट- 2 आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील गावांची यादी	41

***